

Visitationstal Ålems församling 2020-10-18

Jag har på biskop Fredriks uppdrag visiterat Ålems församling. I brevet från biskopen som föregick visitationsprocessen kan man läsa följande: Vid en visitation sätts den lokala enheten in i ett större sammanhang, som en del av Växjö stift, Svenska kyrkan och den världsvida kristenheten. Visitationen är ett tillfälle för ömsesidigt lärande och en process där församling, pastorat, biskop, visitator och stiftskansli samverkar för att skapa en så heltäckande bild som möjligt av förhållandena i församlingen. Senaste gången Ålems församling visiterades var under senvåren 2015 och utfördes av prosten Alf Johansson. Till min hjälp i detta arbete har jag haft stiftsadjunkt Jonas Löhn som har fungerat som notarie under visitationen. Notariens protokoll kommer att sammanställas och tillsammans med detta tal överlämnas till församlingen. Detta kommer att ligga som grund för planeringen av biskopens dag som äger rum den 16 februari 2021 då biskop Fredrik kommer på besök.

Visitationen är inte bara ett antal dagars besök av prosten utan är i själva verket en ganska lång process som inleds med en förvisitation. I förvisitationen ingår bland annat att församlingen skall skicka in en rad olika dokument till stiftskansliet för genomgång och analys. Detta främst för att se till att församlingen har tillräckliga rutiner för att fungera som församling och arbetsgivare. Församlingen har också fått svara på några reflektionsfrågor kring församlingens liv. Jag kommer nu gå igenom några punkter från förvisitationsrapporten och lite reflektioner på det.

Ålems församling har en rykande färsk församlingsinstruktion, den utfärdades av domkapitlet den 15/9 i år. Församlingsinstruktionen som ju beskriver församlingens liv och identitet är ett viktigt dokument i församlingens framtida

utveckling. Innan man fattar viktiga beslut i församlingen skall man alltid gå tillbaka till församlingsinstruktionen och se att det stämmer överens med den församling man vill vara. Under våra dagar här i Ålem kan jag konstatera att den bild av Ålems församling som kommer fram i församlingsinstruktionen stämmer väl överens med den verklighet som vi har mött.

Gudstjänstlivet i Ålems församling är stabilt. Söndagens högmässor samlade år 2019 c.a 70 besökare per söndag vilket är god uppslutning. Regelbundna veckomässor och bönestunder firas varje vecka vilket styrker känslan av att gudstjänsten är församlings nav varifrån övrig verksamhet utgår ifrån. Många som vi har talat med i våra möten har lyft gudstjänsten som något särskilt glädjefullt i församlingens liv. Här har man talat om det glada engagemanget när man som lekman får vara delaktig. Församlingens präster och musiker har också lyfts fram som skickliga i sina roller i gudstjänsten och som möjliggörare för det ideella engagemanget.

Ålems församling har i grunden en god ekonomi såväl vad det gäller eget kapital som soliditet. Kyrkoavgiften på 97 öre per skattekrona är förhållandevis låg och kan jämföras med snittet i Växjö stifts pastorat och församlingar som är 118 öre per skattekrona. I förvisitationsunderlaget fanns ingen 3-årsbudget. Den ekonomiska osäkerheten för framtiden är stor, för så väl Svenska kyrkan som samhället i stort och därför är det extra viktigt med en god framförhållning i ekonomin.

Ålems församling är i ett unikt läge i Svenska kyrkan vad det gäller fastighetsbestånd. I församlingens ägo finns en kyrka, ett församlingshem och en prästgård vilket är optimalt med tanke på den verksamhet som bedrivs. Byggnaderna är i gott skick och kyrkan är nyrenoverad utvändigt. Det är roligt att konstatera att vid förra visitationen 2015 har det noterats att i

församlingens framtidstankar fanns att kyrkan skulle målas om inom tio år, vilket ju nu har skett. Vård och underhållsplanen för Ålems kyrka är från 2007 och kommer att uppdateras nu när renoveringen är klar. Den stora kyrkan upplevs som inbjudande och varm och innehåller lokaler som anpassats väl efter behov. Ordningen i kyrkan är exemplarisk och bör tjäna som föredöme för många. Jag och Jonas har imponerats över det medvetna arbetet med fastigheterna, inte minst vad det gäller energibesparingsåtgärder med solceller och månatlig förbrukningsuppföljning. Församlingshemmet som också innehåller församlingsexpeditionen är väl anpassad efter den verksamhet som bedrivs och de behov som finns. Att församlingen hyr lokal i Blomstermåla för sin verksamhet är ett bra alternativ till eget ägande.

En del av visitationen handlar om att se hur styrning och ledning fungerar. Kyrkorådet där även kyrkoherden är ledamot beslutar i övergripande frågor och styr vad som skall prioriteras i församlingens verksamhet. Kyrkoherden som övergripande chef leder all verksamhet och beslutar hur kyrkorådets beslut skall verkställas i verksamheten. Min uppfattning är att rollfördelningen mellan styrning och ledning är väldigt klar och medveten i Ålems församling. Kyrkoherden och kyrkorådets ordförande har en god och nära relation vilket är en mycket bra grund för ett gott samarbete i kyrkorådet. Kyrkorådets ledamöter är engagerade och kunniga och har god insyn i den verksamhet som bedrivs, framförallt på grund av att de själva är en del av den. Här är det också på sin plats att säga något om kyrkoherden. Emil är en mycket kunnig och mycket engagerad kyrkoherde. Hans kunskap kring all formalia som skall finnas i en församling är en stor tillgång i ett så pass litet sammanhang som Ålems församling. Han har en tydlig bild av vad det är att vara kyrka och leder arbetet på ett sådant sätt att det skall bli tydligt för andra. Kyrkoherden beskrivs av personalen som en av oss vilket är det bästa betyget. Var rädda om honom. När

det fungerar så bra som det gör i Ålem så är det lätt att man glömmer bort något styrdokument eller någon policy som behöver finnas för att skapa trygghet i längden. I mina samtal med kyrkoherden, kyrkorådets ordförande och kyrkorådet har vi fört samtal om detta och jag är övertygad om att detta redan är på gång.

Ålems församling hade i slutet av förra året 3837 medlemmar. Antalet anställd personal är 11 personer. Det är ett ganska litet sammanhang. Samtidigt skall man veta att de administrativa kraven på en liten församling är lika stora som en betydligt större enhet. Kraven på ordning och reda i arkiven, trygg bokföring och säker hantering av de administrativa rutinerna är nödvändigt för att kunna stödja den kyrkliga verksamheten på bästa sätt. Ålems församling har goda administrativa rutiner inom alla områden och jobbar kontinuerligt för att utveckla dessa inte minst genom införande av nya digitala plattformar.

Jag och notarie Jonas har under tre dagar besökt Ålems församling och dess olika verksamheter. Vi har fått möjlighet att träffa olika grupper i församlingen, både anställda och ideella. På grund av det rådande läget med coronapandemin har vi inte kunnat bjuda in till någon storsamling under denna visitation. Vi har pratat en hel del om vilka glädjeämnen och utmaningar det finns i församlingen.

Möte med Personalen

Jag och Jonas har träffat samtlig personal i lite olika konstellationer. Vi inledde med vaktmästarna och församlingens "allt i allo", förvaltningsassistenten Lena och de båda prästerna fick enskilda samtal och avslutningsvis träffade vi den församlingsvårdande personalen. En hel del av vad som sades där kommer att gå att läsa i protokollet som kommer församlingen till del. Det som gick igenom samtliga våra samtal var att det finns en stor trivsel på arbetsplatsen. Anställd

personal känner varandra väl och är flexibel i sin yrkesutövning och kan lätt ställa om när det behövs. Det finns ett gott förtroende för de förtroendevalda. Det känns tydligt att man drar åt samma håll. Det underlättas av att de förtroendevalda också är en del av verksamheten i församlingen. Då kyrkoherden är en tydlig medarbetare i verksamheten får han också en given del av arbetslaget vilket uppskattas. I personalgruppen uttryckte man att idealitetsarbetet är väl utvecklat. Personalen upplever sig själv som coacher och möjliggörare.

Kyrkokören

Vi träffade också den stora och glada kyrkokören i Ålem på en av deras körövningar. Vi pratade en del om att det är viktigt att man som körsångare ser sig själv som en medarbetare i församlingen. Körens del i gudstjänsten är en del av gemenskapen och bygger gemenskapen. Flera av körens sångare har även andra engagemang i församlingen. Körsångarna beskriver Ålems församling som en öppen och inbjudande gemenskap. Det är lätt att känna sig som en del av församlingens liv. Kyrkan betyder mycket i bygden och kören är en bra ingång till kyrkans gemenskap. Det blir extra tydligt när människor som inte haft något engagemang sedan tidigare helt plötsligt finns med i många sammanhang. Kören pratar också om glädjen att sjunga olika typer av repertoar och ibland vara med i något projekt. Utmaningen är att få fler män att börja sjunga i kör så jag får väl skicka vidare den uppmaningen till er män som finns här idag och inte ännu sjunger i kör. Nu är det dags.

Magu-gruppen

Det var väldigt trevligt att träffa Magu-gruppen här i församlingen som varit och är engagerade i arbetet med vänförsamlingen i Tanzania. Det är inte så

ovanligt att en svensk församling har en vänförsamling i ett annat land men desto ovanligare att det är i Afrika. Vi fick en god genomgång av det arbetet som bedrivits hittills och härliga vittnesbörd om hur församlingens vänskapsrelation också har blivit personliga relationer. På grund av avståndet mellan församlingarna så är det inte möjligt att träffas fysiskt så ofta. Det finns ett levande avtal mellan församlingarna där förbönen för varandra är den bärande delen och det märks ju tydligt här i er gudstjänst i Ålem. Gruppen känner att man behöver en nystart för att hålla engagemanget i församlingen vid liv och redan vid vårt möte så verkade de första stegen till denna nystart tagits.

Kyrkans ungdom

Jag och Jonas fick en fantastisk kväll med kyrkans ungdom och blev indragen i diverse lekar av den fantastiska traineen Oliver. Jag tycker att jag och Jonas stod oss bra i de tävlingar vi deltog i även om skillnaden i generation kanske kunde skönjas ibland. Ålems församling skall känna sig välsignade som har denna skatt av ungdomar i er gemenskap.

Gudstjänstgruppsledare

Ålem var en av de första församlingarna i Växjö stift att börja arbeta med gudstjänstgrupper. Ett arbete som har fått stor betydelse för församlingens gudstjänstutveckling. Ledarna i gudstjänstgrupperna som vi träffade var alla eniga om att delaktigheten i gudstjänsten som gudstjänstgrupperna medför berikar såväl den egna upplevelsen av gudstjänsten som gudstjänsten i sin helhet. Utöver att många bär gudstjänsten i de sysslor man utför så får man en möjlighet att reflektera och bidra med sina tankar och sin erfarenhet rakt in i gudstjänstens förkunnelse och förbön. Det är roligt att se att det goda arbetet

med gudstjänstgrupper i Ålems församling lever kvar och att det också finns en längtan efter utveckling. Det finns också utmaningar här men det återkommer jag till.

Kyrkorådet

Jag och Jonas träffade också kyrkorådet förstås och jag har redan redogjort för mina reflektioner när jag talade om styrning och ledning. Jag kan väl bara tillägga att ni skall vara glada att ni har ett så klokt och rutinerat kyrkoråd i Ålems församling.

Avslutning

För att nu börja sammanfatta detta visitationstal så är den givna sammanfattningen som ni nog redan har förstått att Ålem är en mycket välskött församling. Ni har mycket att vara glada och stolta över. Framförallt att det är tydligt bland alla som vi har mött att detta är en gemenskap som ni bär tillsammans. Det finns en stor stolthet över den verksamhet som bedrivs bland anställda, förtroendevalda och ideella. Särskilt glädjande är att alla ideella medarbetare som finns här känner sig som just medarbetare och bärare av församlingen. Er omställning i Coronatider som gått snabbt och smidigt på grund av att ni drar åt samma håll har varit uppskattad i församlingen. Det har gjorts att man inte känt att man behövt sakna något för det har funnits något annat i stället. Var rädda om den här gemenskapen för den kommer att attrahera flera att vilja vara med.

Ni har förstås en del utmaningar också och det är bra, det gör att man inte slumrar in i allt-är-bra vilan.

Församlingens ekonomi i framtiden är en osäkerhetsfaktor och så är det i hela Svenska kyrkan, Ålem sticker inte ut negativt här. Er utmaning är att ni redan har en slimmad organisation med få byggnader och ett litet arbetslag. Ni jobbar också redan tydligt med energibesparingar och upplevs inte som en slösaktig församling. Det är viktigt med framförhållning i allt ekonomiskt tänk så att verksamheten får styra ekonomin och inte att ekonomin styr verksamheten. Ni har många ideella medarbetare i församlingen som är glada i sitt engagemang. Men ni talar också om behovet av nyrekrytering i samband med att många ideella börjar bli äldre i flera grupper, även i förtroendemannakåren. Under pandemin när många 70+ har fått stiga tillbaka har det stigit fram andra, vilket är glädjande. Försök att ta vara på det. Jag hörde att de som har varit med i gudstjänstgrupperna sedan starten har tillhört samma grupp hela tiden. Jag tror att det är viktigt för vitaliteten och öppenheten i gruppen att man byter lite oftare. Annars finns det en risk att gruppen upplevs som färdig och i värsta fall stängd och då blir det svårare att rekrytera nya. Det är en stor utmaning att driva ett mycket gott arbete så att det blir ännu bättre.

Vi har vi några möten talat om Blomstermåla som en utmaning för församlingen. Dels på grund av det geografiska läget som gör att Blomstermåla inte med automatik relaterar till Ålems kyrkby. Den kyrkliga traditionen i Blomstermåla är svag i förhållande till andra delar av församlingen och den frikyrkliga närvaron som varit tydligare där förr är inte lika stark längre. Till detta kommer att asylboendet i Blomstermåla kommer att stängas under 2021 vilket kommer att påverka det lilla samhället rätt mycket. Jag vet att församlingen bedriver en god verksamhet i Blomstermåla idag samtidigt känns det som att det finns en potential att göra mer eller att göra annorlunda. Det är en utmaning att se till varje område i församlingen och analysera på vilket sätt kyrkan blir tydligast just där. Det som fungerar på ett ställe fungerar inte med

automatik på ett annat ställe. Ibland kan man behöva göra bokslut med det som varit och börja om helt från början. Blomstermåla kanske är en del av församlingen som har en stor potential att blomstra om rätt förutsättningar ges. Detta är kanske något vi skall ta med oss vidare i denna visitationsprocess.

Jag och Jonas är glada och tacksamma för det bemötande vi har fått här i Ålems församling och önskar er allt gott och Guds välsignelse i ert fortsatta arbete för Kristi kyrk här i Ålem.

Avslutningsvis vill jag ge er minnesordet från den här visitationen som är samma bibelord som ni anknyter till i Magu-projektet. Jag tycker att det stämmer mycket väl på hela Ålems församling och det arbete som bedrivs här: Jag läser från Romarbrevets 12:e kapitel: *Ty liksom vi har en enda kropp men många lemmar, alla med olika uppgifter, så utgör vi, fast många, en enda kropp i Kristus, men var för sig är vi lemmar som är till för varandra.*

Döderhult den 15 oktober 2020

Anders Byström

Prost och visitator

